

Sygn. akt III AUa 1567/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jarosław Błaszczak

Sędziowie: SSA Kazimierz Josiak

SSO del. Monika Kiwiorska-Pająk (spr.)

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku I. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 lipca 2014 r. sygn. akt IX U 2576/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 120,- zł tytułem kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W. z dnia 14 sierpnia 2013 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy I. W. prawo do emerytury od dnia 20 czerwca 2013 r.

Rozstrzygnięcie Sąd oparł na następujących ustaleniach:

I. W., ur. (...), na dzień 1.01.1999 r. posiada 28 lat 3 miesiące 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych. W okresie od dnia 5.01.1973 r. do 31.12.1974 r. oraz od dnia 23.07.1980 r. do dnia 4.03.2004 r. był zatrudniony we (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) na stanowisku betoniarza. W okresie od 16.01.1975 r. do 30.06.1980 r. był zatrudniony w Zakładzie (...) w O. na stanowisku betoniarza. Powyższe okoliczności potwierdzili świadkowie zatrudnieni w w/w okresach z wnioskodawcą. Pracownicy otrzymywali dodatki za pracę w warunkach szczególnych i posiłki regeneracyjne.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie wskazując, że kwestią sporną pozostawało ustalenie wymiaru pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) oraz w Zakładzie (...) w O. na stanowisku betoniarza. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku betoniarza. Stanowisko to zostało wymienione w wykazie A Dziale V, poz. 4 – prace zbrojarskie i betoniarskie. Zakłady, w których wnioskodawca świadczył pracę nie istnieją, a w oparciu o zachowaną dokumentację archiwum nie było w stanie wystawić świadectwa pracy w warunkach szczególnych. W związku z powyższym Sąd oparł się na zeznaniach świadków, które były spójne i zgodne ze sobą. W ocenie Sądu wnioskodawca udowodnił w procesie, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w szkodliwych warunkach pracy w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a zatem może skorzystać z ustawowego przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym przewidzianym przepisem art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając :

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez pominięcie dowodu z akt osobowych z (...) Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) z okresu od 23.07.1980 r. do 4.03.2004 r. i z treści „zwykłego” świadectwa pracy wydanego w dniu 9.09.2004 r. i przyjęcie, że wnioskodawca w okresie od 23.07.1980 r. do 31.12.1998 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych na stanowisku betoniarza,

2) naruszenie prawa materialnego art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 ust. 1 oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez przyznanie I. W. prawa do emerytury od dnia 20.06.2013 r., po błędnym uznaniu, iż na dzień 1.01.1999 r. udokumentował on ponad 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych,

3) przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów – art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronności w ocenie dowodów na okoliczność zatrudnienia wnioskodawcy we (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w okresie od 23.07.1980 r. do 31.12.1998 r. oraz w Zakładzie (...) w O. od 16.01.1975 r. do 30.06. 1980 r.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie wywołane wniesioną apelacją według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c. Sąd Okręgowy również właściwie zastosował przepisy prawa materialnego, tj. przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W konsekwencji, Sąd odwoławczy

oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, uznał je za własne.

Sąd I instancji ustalił, w oparciu o zeznania świadków, iż w spornym okresie wnioskodawca, zatrudniony na stanowisku posadzkarza w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) wykonywał w istocie prace betoniarskie i zakwalifikował je pod poz. 4, działu V, wykazu A- załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy formułując zarzuty apelacji w istocie ograniczył się do stwierdzenia, iż biorąc pod uwagę zapisy w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy z tego okresu zatrudnienia, należy przyjąć, że ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku posadzkarza, posadzkarza- lastrykarza, murarza i nie wykonywał prac betoniarskich.

Jak wynika z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszy Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 tej ustawy, jeżeli w dniu jej wejścia w życie (czyli 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tej ustawy. Z kolei w myśl art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż powszechny wiek emerytalny, określony w art. 27 ust. 2 i 3 tej ustawy (ust. 1), przy czym dla celów ustalenia uprawnień emerytalnych, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2), zaś wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4). "Przepisami dotychczasowymi" w rozumieniu art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS są w szczególności przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., które mają zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia (§ 1 ust. 1).

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w tej sprawie było ustalenie czy ubezpieczony wykazał staż 15 lat pracy w szczególnych warunkach dla potrzeb nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji doszedł do prawidłowego wniosku, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na dokonanie ustalenia, iż I. W. w spornych okresach zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych w wymiarze niezbędnym do przyznania prawa do emerytury, tj. w wymiarze 15 lat.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy wszystkich okoliczności - Sąd Apelacyjny nie uznaje zasadności tego zarzutu. Sąd Okręgowy rozważył wszechstronnie cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i dokonał trafnych ustaleń. Jak wiadomo zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 233 § 1 k.p.c. przepis ten zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu. Tak też uczynił Sąd Okręgowy analizując całość zebranego materiału dowodowego, w szczególności wziął po uwagę okoliczności wynikające z przedstawionych w sprawie nowych dowodów w postaci zeznań świadków: E. Z., J. N., J. Z., którzy jednoznacznie i konsekwentnie stwierdzili, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia we (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace betoniarskie. Znamienne są zeznania świadka E. Z., który opisywał, iż każde zrobienie posadzki wymagało uprzedniego wylania betonu. Świadkowie opisali budowy, na których był zatrudniony wnioskodawca, jak również szczegółowo czynności, które wykonywał wskazując, że nie było gotowych wykładzin, a zatem wnioskodawca nie mógł wykonywać posadzek. Podawali również, że beton pod posadzki musiał być wylany przez betoniarza, a tym zajmował się wnioskodawca.

Sąd w pełni podziela pogląd, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy - rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych (tak wyrok Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/2008, Lex Polonica nr 2339881, OSNP 2010/23-24 poz. 281). Takie dowody przedstawił wnioskodawca i te właśnie dowody pozwoliły na ustalenie okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., gdyż Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia zasady swobodnej oceny zgromadzonych dowodów. Sąd dokonuje swobodnej oceny dowodów i ocenia ich wiarygodność stosownie do własnego przekonania. Jednocześnie powinien dokonać wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Granice swobodnej oceny dowodów winny być wyznaczone wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia. W myśl powyższych dyrektyw Sąd I instancji rozważa w sposób racjonalny i wszechstronny materiał dowodowy, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wiążąc ich moc i wiarygodność odnosi do pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Apelujący nie wykazał, aby w niniejszej sprawie doszło przy ocenie dowodów do naruszenia reguł logicznego rozumowania czy zasad doświadczenia życiowego.

Ustalenia Sądu nie zawierają również sprzeczności, gdyż zebrany materiał dowodowy pozwolił na jednoznaczną ocenę, iż wnioskodawca był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział V, poz. 4, a Sąd I instancji brał pod uwagę również zapisy znajdujące się w aktach osobowych wskazując, że nie pozwoliły one na jednoznaczną ocenę charakteru zajmowanego stanowiska i wystawienie świadectwa pracy w warunkach szczególnych przez archiwum, bowiem zakład pracy już nie istnieje.

Należy również wziąć pod uwagę, iż stanowisko określone w wykazie A, dziale V, poz. 4 jako prace zbrojarskie i betoniarskie wskazuje na ujęcie w znaczeniu szerokim, nie wyszczególniając prac związanych jedynie z produkcją betonu. Na taki szeroki zakres prac wykonywanych przez wnioskodawcę, ujmowanych jako prace betoniarskie wskazują również zeznania świadków, z których wynika, że prace posadzkarskie były nierozdzielnie związane z pracami betoniarskimi. Dlatego nie można podzielić zarzutu apelacji – naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 ust. 1 oraz §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym stanie rzeczy, uznając apelację za bezzasadną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję należało orzec na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 13 ust. 3 i w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 461 j.t.).